

LATHUND: SÅ KAN DU ANVÄNDA AI SOM PEDAGOG I FÖRSKOLAN/SKOLAN

---

1. Tänk på AI som en samtalspartner

AI fungerar bäst när du behandlar den som en kollega du bollar tankar med. Du behöver *prata* med AI – alltså skriva in dina funderingar eller frågor på ett sätt som är mänskligt och öppet. Det är när AI får ett tydligt sammanhang den kan hjälpa dig bäst.

Så här gör du:

Skriv inte bara: "Gör en planering."

Skriv istället: "Jag är pedagog i förskolan och ska göra en veckoplanering för barn i åldern 4–5 år. Vi arbetar med temat natur. Kan du ge ett förslag på tre undervisningsaktiviteter där barnen får använda sina sinnen?"

När AI svarar, följ upp: "Kan du göra det ännu mer lekfullt? Har du förslag på material vi kan använda?"

Du för alltså ett samtal.

2. Var specifik i dina uppmaningar

Allt AI skriver baseras på det du matar in. Ju tydligare du är – vad, för vem, i vilket syfte – desto bättre svar får du.

Så här gör du:

👉 Skriv:

"Skriv en inbjudan till vårdnadshavare inför ett vårfest-tema med picknick. Den ska vara formell men ändå varm, max 200 ord."

eller

"Ge mig tre reflekterande frågor att använda vid dagens samling där vi jobbar med vänskap."

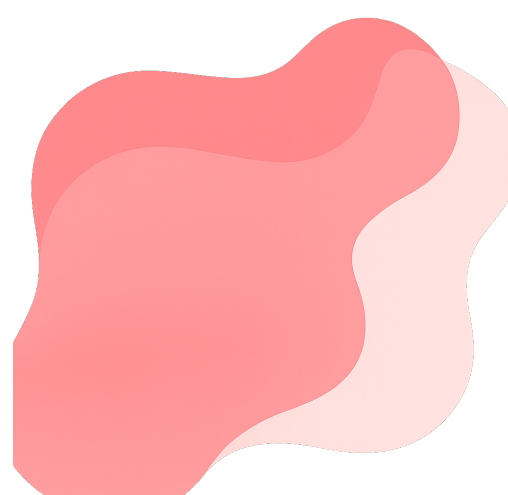
3. Låt AI analysera texter ni redan skrivit

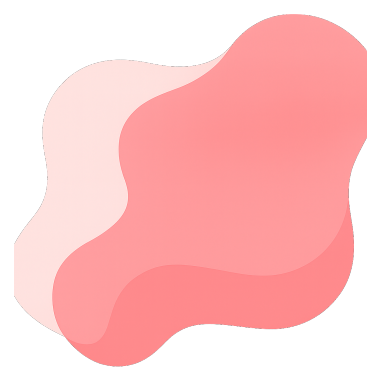
Har ni skrivit observationer, reflektioner, utvärderingar eller annan dokumentation? Klistra in allt i AI och låt den se helheten.

Så här gör ni:

👉 Be AI att:

- Sammanfatta det viktigaste.
- Hitta mönster eller återkommande teman.
- Jämföra era tankar mot t.ex. målen i Lpfö18.

- Föreslå nästa steg i undervisningen baserat på era reflektioner.

Exempel-prompt:

"Här är 5 olika reflektioner skrivna av vårt arbetslag. Sammanfatta dem, hitta återkommande teman, koppla till förskolans läroplan och föreslå fokusområden för kommande planering."

4. Använd dokumentationsunderlag i text

När ni har observerat barnen och skrivit ner era iakttagelser – använd AI som ett stöd för analys och nästa steg.

Så här gör ni:

Be AI att läsa igenom er text och:

- **Hitta fokusområden:** *"Baserat på dessa observationer – vilka områden verkar barnen utforska mest?"*
- **Identifiera barns intressen:** *"Vad visar barnen för nyfikenhet och engagemang i denna dokumentation?"*
- **Föreslå undervisningar framåt:** *"Föreslå tre undervisningsidéer som bygger vidare på barnens lek kring vatten och rörlighet."*

5. Skapa berättelser, bilder och sånger tillsammans med barnen

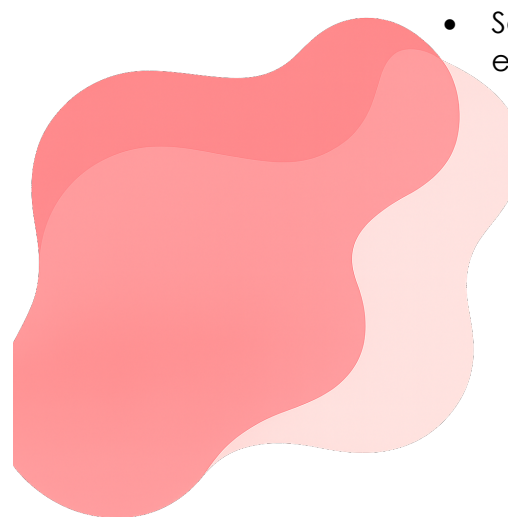
Barnens fantasi är gränslös – och AI kan bli ett kreativt verktyg i deras uttryck.

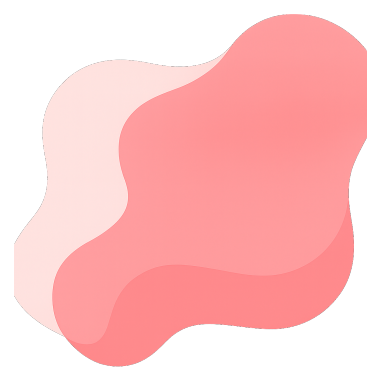
Så här gör ni:

- Be barnen börja berätta en saga muntligt. Skriv in början i AI och be den fortsätta: *"Här är en saga som barnen började på: 'Det var en gång en rymdhund som tappat sin stjärna...' Fortsätt sagan på ett lekfullt och spännande sätt."*
- Eller låt barnen diktera in sina sagor via diktafon, transkribera dem och arbeta vidare i AI.
- Samma gäller för sånger – låt AI rimma vidare på barnens förslag eller sätta musikaliska ramar för deras idéer.

6. Låt AI ta anteckningar under möten

AI kan hjälpa till att strukturera och formulera mötesanteckningar – även i efterhand.

Så här gör du:

- Efter ett möte – prata in dina minnesanteckningar via diktafon och skriv: *"Här är mitt röstinspelade minne från dagens arbetslagsmöte. Skriv en sammanfattning och punkta upp vad vi beslutade."*
- Eller skriv stödord som: *"Frånvaro, nya barn, tema rörelse, schema, ansvarsfördelning"* och be AI formulera en strukturerad mötesanteckning.

OBS! Du kan också spela in mötet (med samtycke!) via mobil eller Teams, transkribera ljudet och klistra in i AI för att få det sammanfattat.

7. Skapa presentationer med AI

AI kan hjälpa dig strukturera allt från APT-material till föräldrapresentationer.

Så här gör du:

Skriv:

- *"Skapa ett förslag till PowerPoint-presentation med 6 slides om vårt temaarbete kring hållbar utveckling för föräldramötet. Inled med syfte, visa barnens arbete och avsluta med vad vi vill att vårdnadshavare ska tänka på hemma."*

AI kan ge rubriker, punktlister och text till varje slide. Du kopierar och lägger in det i PowerPoint eller Canva.

8. Skriv informationsbrev på nolltid

Har du mycket du vill säga – men svårt att formulera dig? AI gör det snabbt och målgruppsanpassat.

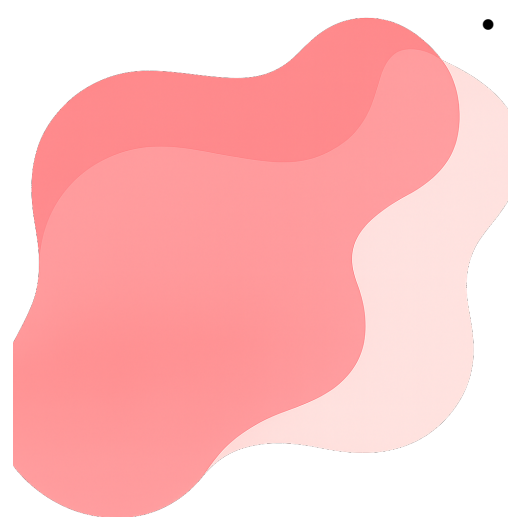
Så här gör du:

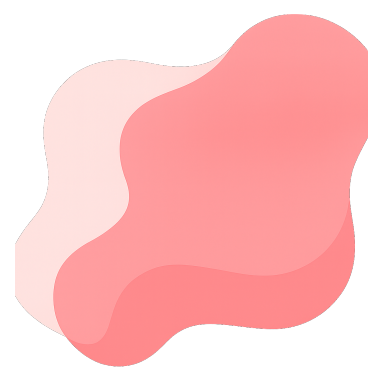
Skriv:

- *"Formulera ett mejl till vårdnadshavare om att vi går på utflykt på torsdag. Ange att barnen ska ha kläder efter väder, vattenflaska och att vi är tillbaka kl 14. Håll det kort och tydligt."*

9. Använd diktafonen i mobilen – prata i stället för att skriva

Du kan prata in dina reflektioner, analyser eller funderingar – och låta AI strukturera det åt dig.

Så här gör du:

- Säg i mobilen:
"Idag hände något spännande i undervisningen. Barnen började använda snören till att mäta... Jag tror det här visar på intresse för längd och relationer. Jag såg också att..."
- Kopiera transkriberingen till AI och skriv:
"Sammanfatta detta som en pedagogisk dokumentation. Lägg till koppling till Lpfö18 och förslag på vidare undervisning."

10. Analysera ditt pedagogiska ledarskap med AI

Du kan utveckla din medvetenhet genom att spela in delar av din undervisning eller ett möte och låta AI hjälpa dig se mönster i hur du leder och samspelar.

Så här gör du:

- Spela in (med samtycke!) en del av ett samtal, undervisning eller samling. Transkribera ljudet (t.ex. med appen *Notta* eller *Otter.ai*).
- Skriv i AI:
"Här är en transkribering från ett APT. Analysera mitt ledarskap. Hur mycket talutrymme har jag? Hur ställer jag frågor? Är jag öppen eller sluten i min kommunikation?"
- Eller:
"Här är transkriberingen från en undervisningssituation. Analysera hur jag stödjer barnens utforskande och delaktighet. Ger jag plats för deras initiativ?"

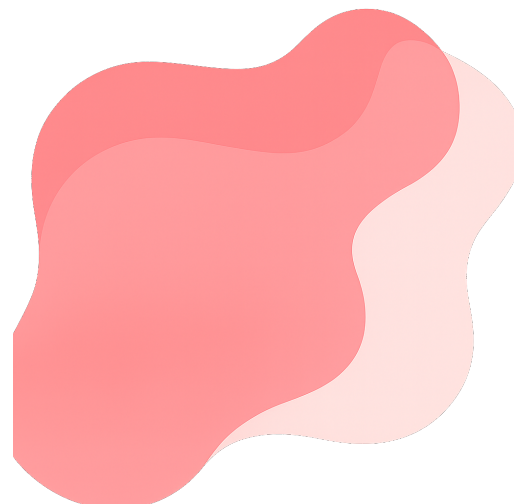
AI kan spegla dig – och det kan göra skillnad i din roll som ledare för undervisningen.

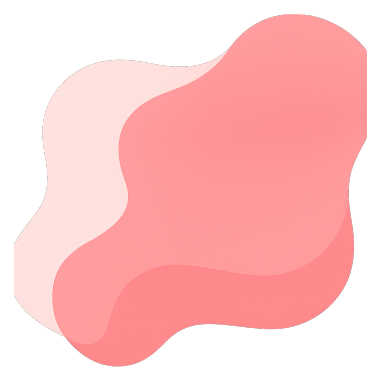
⚠️ Tänk på GDPR!

Lägg inte in personuppgifter, som:

- Fullständiga namn (för- och efternamn)
- Bilder eller filmer på barn eller kollegor
- Känsliga uppgifter om enskilda barn, familjer eller medarbetare

AI är ett verktyg – inte ett arkiv eller en trygg plats för integritetskänsliga data.

LATHUND: SÅ KAN DU ANVÄNDA AI SOM REKTOR I FÖRSKOLAN/SKOLAN

AI som assistent för rektor – en konkret lathund för vardagen

Att vara rektor är att hålla många trådar i luften – och ofta saknas både tid och marginaler för att få struktur och kreativitet att samspela.

Här är en konkret lathund med vardagsnära exempel på hur du kan använda AI för att underlätta, förstärka och utveckla ditt strategiska och administrativa ledarskap.

1. Se AI som din samtalspartner

AI är inte bara en sökmotor – det är en bollplankspartner du kan tänka högt tillsammans med. Tänk: "En kollega som inte dömer, men som alltid har förslag." Det gäller att prata med AI som med en person.

Så här gör du:

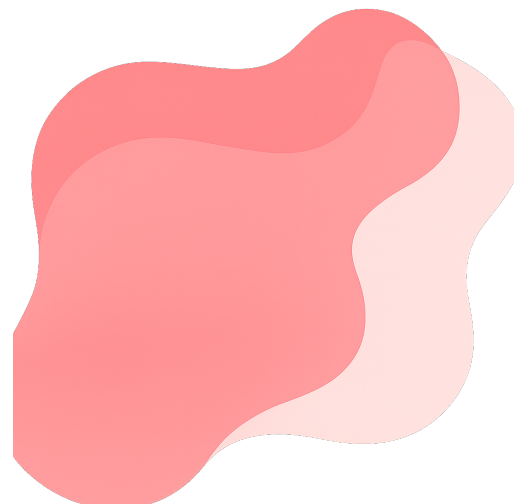
- I stället för att skriva: "Gör en mall till utvecklingssamtal"
Skriv:
"Jag är rektor i en förskola och ska ha utvecklingssamtal med en pedagog som behöver mer stöd i sitt självledarskap. Kan du föreslå frågor jag kan ställa och hur jag kan formulera feedback som är tydlig men respektfull?"
- Följ upp med:
"Har du exempel på hur jag kan rama in samtalet om ansvarsfördelning utan att det blir konfrontativt?"
Så skapas ett samtal – prompt för prompt.

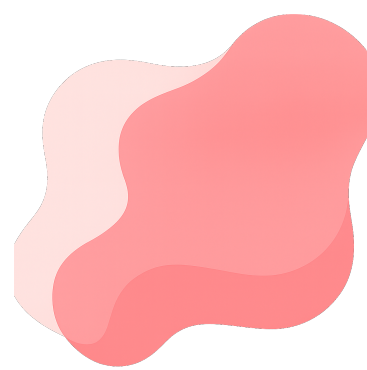
2. Var tydlig med syfte, målgrupp och format

Ju tydligare du är – desto mer användbara svar får du.

Så här gör du:

- *"Skriv ett sms till en vårdnadshavare vars barn varit med i en händelse, där jag vill be dem komma in för ett samtal. Det ska vara respektfullt, inte för alarmerande, men tydligt."*
eller
"Skriv ett internt mejl till personalen inför APT om att vi

ska börja revidera våra rutiner kring klagomålshantering."

Berätta **för vem**, i **vilken roll**, **vad du vill åstadkomma** – och AI kommer tillbaka med skraddarsydd text.

3. Reflektera muntligt – AI strukturerar dina tankar

I stället för att behöva sätta dig ner och skriva – använd AI för att tänka högt, analysera och få tillbaka en sammanhängande text.

Så här gör du:

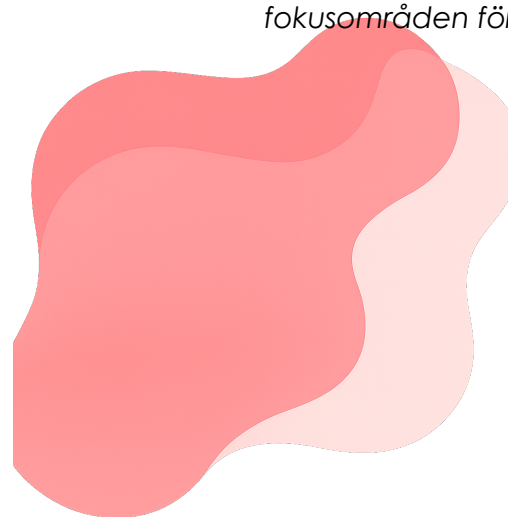
- Spela in dig själv i mobilens diktafon:
"Jag har precis haft ett samtal med en medarbetare där vi pratade om ansvar och arbetsglädje. Jag kände mig lite frustrerad över att personen inte ser sin del i helheten. Men jag vill inte vara för hård i återkopplingen. Hur kan jag tänka?"
- Lägg in transkriberingen i AI och skriv:
"Sammanfatta detta som en personlig reflektion. Lyft fram vad jag vill få fram och ge förslag på hur jag kan ge återkoppling på ett sätt som är både tydligt och empatiskt."

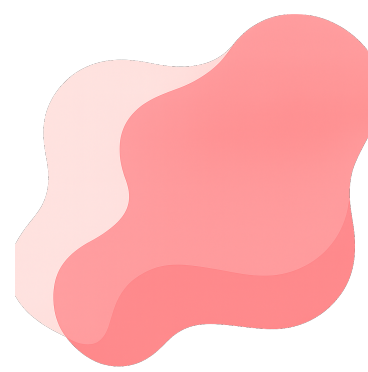
4. Sammanfatta analyser, möten eller observationer

Du kan ge AI både dokument och egna tankar – och låta den strukturera helheten åt dig.

Så här gör du:

- Klistra in pedagogernas utvärderingar eller kvalitetsdialoger. Lägg till din egen muntliga reflektion via diktafon (transkriberad).
Skriv:
"Här är medarbetarnas analys + mina egna tankar. Sammanfatta det hela, peka på vad som fungerar bra, vad som behöver utvecklas, och föreslå tre fokusområden för vårt fortsatta arbete."
- Fråga sedan AI:
"Ser du något jag har missat?"
och:
"Hur kan jag ge feedback till pedagogerna utifrån detta på ett inspirerande sätt?"

5. Få hjälp att formulera återkoppling och feedback

AI är ett suveränt bollplank för att formulera känsliga eller viktiga budskap.

Så här gör du:

- *"Jag vill ge återkoppling till en medarbetare som kliver in och tar ansvar men samtidigt inte vågar be om hjälp. Formulera det på ett uppmuntrande sätt men med tydlighet kring vad jag vill se framåt."*
- Eller:
"Hjälp mig formulera återkoppling till en pedagog som ifrågasätter beslut inför andra kollegor men inte kommer till mig direkt."

6. Skapa mötesanteckningar – även i efterhand

Har du haft ett samtal eller möte och vill spara essensen utan att behöva skriva från grunden?

Så här gör du:

- Prata fritt:
"Jag hade ett möte med ledningsgruppen. Vi diskuterade schema, oro för personalomsättning, vikten av samarbete i arbetslaget..."
Lägg in det i AI och be om:
"Skriv en sammanfattning i punktform. Lägg till tydliga ansvarsfördelningar och ev. beslut."
- Har du spelat in ett möte i Teams? Transkribera ljudet via t.ex. Notta eller Otter – och be AI sammanfatta.

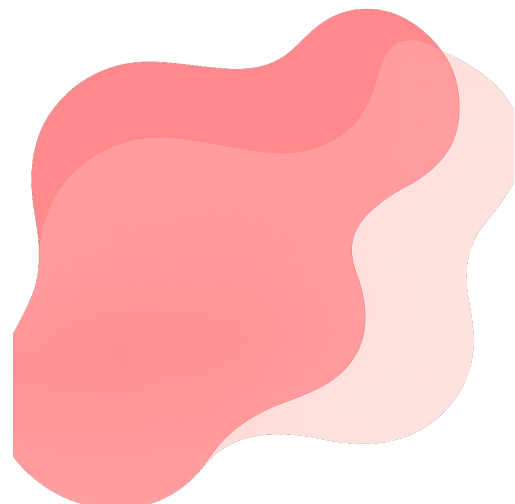
⚠ Viktigt: Informera alltid om att du spelar in. Det räcker ofta att säga: *"Jag spelar in detta som minnesstöd – säg till om det inte känns okej."*

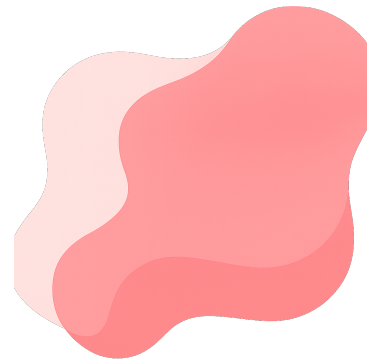
7. Skapa presentationer

Inför t.ex. APT, budgetdialog, föräldramöte eller verksamhetsplanering – AI hjälper dig strukturera innehållet.

Så här gör du:

- *"Skapa ett förslag på PowerPoint med 5–7 slides inför ett APT där jag ska gå igenom vårens fokusområden, våra observationer, och de nya lönekriterierna. Inled gärna med en citatbild."*
- Följ upp med: *"Skriv korta punktlister till varje slide och rubrikförslag."*

8. Skriv veckobrev, info och texter till Unikum

Många tycker att det är jobbigt att hitta *tonläge* i kommunikationen. AI gör det lättare.

Så här gör du:

- *"Skriv ett veckobrev till vårdnadshavare om veckan som gått. Temat har varit vatten, barnen har målat med isfärg, undersökt droppar och pratat om regn. Skriv i varm, lekfull ton."*
- Eller:
"Formulera information på Unikum om att vi stänger tidigare den 28/9."

9. Skapa riktlinjer, rutiner och handlingsplaner

AI kan hjälpa dig strukturera policytexter, rutiner eller mallar.

Så här gör du:

- *"Skriv en enkel och tydlig rutin för hur vi arbetar med introduktion av nya barn. Tänk att den ska kunna användas av både pedagoger och vikarier."*
- Eller:
"Formulera en handlingsplan mot kränkande behandling för förskolan, i linje med Skollagen och diskrimineringslagen."

10. Bolla med skollag, läroplan och barnkonvention

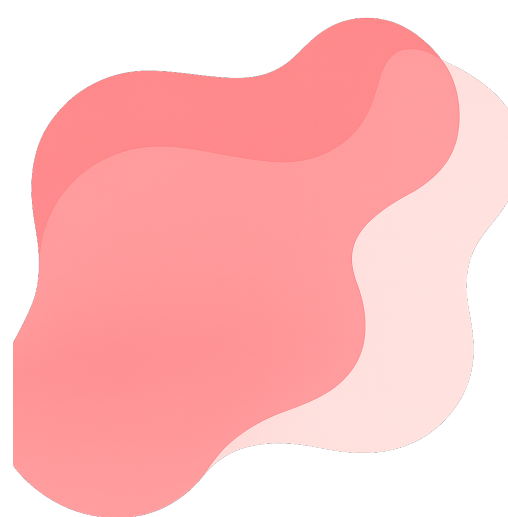
AI är snabb på att hitta relevanta skrivningar och kan hjälpa dig argumentera rätt – pedagogiskt och juridiskt.

Så här gör du:

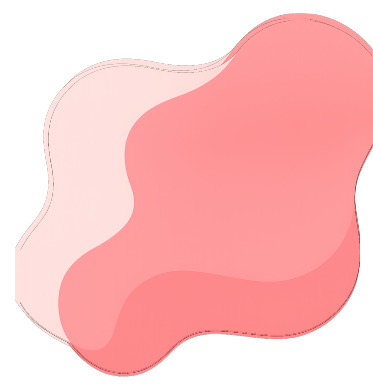
- *"Ge mig tre formuleringar i Lpfö18 som stödjer barnens rätt till delaktighet i planeringen av undervisningen."*
- Eller:
"Hur kan jag formulera att det är vår skyldighet enligt skollagen att ha dokumenterade rutiner för hantering av klagomål från vårdnadshavare?"

11. Analysera ditt ledarskap genom att spela in dig själv

Vill du bli ännu skarpare som ledare? Använd AI för att reflektera över din kommunikation och pedagogiska närvaro.

Så här gör du:

- Spela in ett APT, ett samtal med medarbetare eller din egen röst efter ett möte. Transkribera ljudet. Du kan använda inspelning med transkribering i Word för detta.
- Skriv:
"Här är ett utdrag från min röst i ett APT. Analysera mitt sätt att uttrycka mig. Hur formulerar jag förväntningar? Är jag inkluderande? Hur ofta ger jag bekräftelse? Har jag ett coachande förhållningssätt?"

AI kan också analysera:

- Talutrymme
- Frågeteknik
- Språkbruk
- Retorik

Detta ger dig ökad självinsikt – och riktning för personlig utveckling.

Summering

Du kan börja enkelt med:

- Veckobrev
- SMS och mejl
- Mötessammanfattningar
- Strukturering av tankar efter samtal

...och stegvis växla upp till:

- Reflektionsstöd
- Kvalitetsanalys
- Retorikanalys
- Policyarbete
- Ledarskapsutveckling

Och du behöver *inte kunna AI* – du behöver bara **våga börja prata med den.**

Stort lycka till med ditt arbete med din AI assistent och för mer mänsklig interaktion 💖

